

Datum: 2025-06-04

Ärendenummer: SLK-2025-00336

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: u.uh.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer: U2025/00711

Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Utbildningsdepartementet - Avveckling av studiestartsstödet

Göteborgs Stad avstyrker förslaget om avveckling av studiestartsstödet. En avveckling av stödet skulle medföra negativa konsekvenser för målgruppens möjligheter att studera och för Göteborgs Stads möjligheter att motivera personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att börja studera. För att komma till rätta med de brister som finns kopplade till studiestartsstödet anser Göteborgs Stad att regeringen i stället bör utreda möjligheterna att förändra utformningen av stödet.

Göteborgs Stads bedömning är att studiestartsstödet i Göteborg i hög grad gått till rätt målgrupp, det vill säga personer med kort utbildning och stort utbildningsbehov. Av de personer i Göteborgs Stad som haft försörjningsstöd och fått studiestartsstöd har närmare 70 procent haft avslutad grundskola som högst.

Det svenska studiemedelssystemet är som Utbildningsdepartementet påpekar mycket förmånligt utformat. Den förändring som föreslås innebär att målgruppen för studiestartsstödet delvis kommer att behöva finansiera sina studier med studielån. Detta kan komma att medföra hinder för de individer som studiestartsstödet faktiskt utformats för. Personer med försörjningsstöd har ofta en mångårig och komplex problematik där det inte är ovanligt med tidigare skolmisslyckanden. I kombination med en osäker ekonomisk situation kan detta avskräcka personer att börja studera om det innebär att de behöver skuldsätta sig genom att ta studielån. Studiestartsstödet utformning utan lån och utan prestationskrav har varit gynnsamt för att förmå människor i målgruppen att våga ta steget att börja studera. I Göteborg har studiestartsstödet varit särskilt lyckosamt för att rekrytera personer med utländsk bakgrund till kombinationsutbildningar bestående av yrkesutbildning på gymnasial nivå och studier i sfi eller svenska som andraspråk.

Varje kommun ska enligt skollagen aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta i kommunal vuxenutbildning samt för att motivera dem att delta i sådan utbildning. Studiestartsstödet har här varit ett viktigt verktyg. Därför bedömer Göteborgs Stad att en avveckling av stödet skulle inverka negativt på stadens möjligheter att motivera personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att studera.

Göteborgs Stad delar Utbildningsdepartementets uppfattning om att det finns stora brister kopplade till studiestartsstödet. Att stödet i så stor utsträckning betalas ut på felaktiga grunder och går till fel målgrupp undergräver förtroendet för välfärdssystemet. Det finns även en inbyggd ojämlikhet i systemet där möjligheterna för enskilda att ta del av stödet är avhängigt av i vilken kommun de bor i.

Vidare konstaterar Göteborgs Stad att hanteringen av stödet är onödigt administrativt krävande och att det finns utrymme för effektiviseringar. En avveckling av studiestartsstödet skulle dock innebära att de fördelar som finns med stödet försvinner. Göteborgs Stad förespråkar därför att regeringen, istället för att avveckla stödet, bör utreda möjligheterna att förändra utformningen av stödet. En tydligare styrning skulle exempelvis kunna åstadkommas genom att fastställa nationella riktlinjer för stödet och att ansökningar i högre grad hanteras på nationell nivå, alternativt att det ställs högre krav på uppföljning om systemet med lokala riktlinjer bibehålls. En förändrad utformning av stödet kan medföra att nuvarande brister åtgärdas samtidigt som kommunerna bibehåller ett viktigt verktyg för att motivera vuxna med kort utbildning att påbörja studier.

I det fall studiestartsstödet avskaffas bör regeringen säkerställa att informationen om alternativa stödformer är tydlig och att det finns tillräckliga möjligheter för ekonomiskt utsatta att studera utan att hamna i långvarig skuldsättning.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Tjänstgörande ordföranden Daniel Bernmar (V) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan.

Axel Josefson (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som framgår av yrkande från L, M, D och KD den 30 maj 2025, se bilaga.

Vid omröstning röstade Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Blerta Hoti (S), Jenny Broman (V), Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP), tjänstgörande ersättaren Johannes Hulter (S) och tjänstgörande ordföranden Daniel Bernmar (V) för bifall till Daniel Bernmars yrkande.

Axel Josefson (M), Hampus Magnusson (M), Martin Wannholt (D), Elisabet Lann (KD) samt tjänstgörande ersättarna Nina Miskovsky (M) och Anneli Rhedin (M) röstade för bifall till Axel Josefsons yrkande.

Kommunstyrelsen beslutade med sju röster mot sex att bifalla Daniel Bernmars yrkande.

Göteborg den 4 juni 2025

Göteborgs kommunstyrelse

Daniel Bernmar

Mathias Sköld

Bilaga

Yrkande (L), (M), (D) och (KD)

Kommunstyrelsen 2025-06-04

Ärende 16

**Yrkande angående – Remiss från Utbildningsdepartementet –
promemorian Avveckling av studiestartsstödet****Förslag till beslut**

I kommunstyrelsen:

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att som yttrande från kommunstyrelsen skicka nedanstående text

Yrkandet

Vi ser positivt på att studiestartsstödet avvecklas från 1 januari 2026. Vi delar utbildningsdepartementets bild att stödet ofta inte går till rätt målgrupp. Risken finns därför att det sker omfattande felaktiga utbetalningar och att en rättvis och rättssäker tillämpning äventyras.